



Ort och datum
Stockholm 2019-09-19
Vår referens
30601-2019/0901

Handläggare
Carita Fallström
Er referens
S2019/02078/FS

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.fs@regeringskansliet.se

Remissvar betänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20)

Vårdförbundet har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet. Förbundet tillstyrker utredningens förslag om införande av skyddad yrkestitel för yrket undersköterska.

Vårdförbundet är ett yrkes- och fackförbund för legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor. Förbundet har drygt 115 000 medlemmar, varav drygt 90 000 är yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård. Vårdförbundet arbetar för en personcentrerad, säker och nära vård samt en jämlik hälsa.

Vårdförbundets synpunkter

Vårdförbundet instämmer i utredningens bedömning att skyddad yrkestitel för yrket undersköterska behöver införas för att öka kvaliteten och säkerheten i hälso- och sjukvården. I kombination med de ökade kunskapskraven i den undersköterskeexamen som föreslagits av Skolverket kan den skyddade yrkestiteln leda till en förstärkning av kompetens som är alldeles nödvändig för att möta dagens och framtidens utmaningar i hälso- och sjukvården. En reglering av yrket bidrar också till att underlätta ett väl fungerande teamarbete mellan olika yrkesgrupper. Förbundet instämmer i att sjuksköterskor och andra som arbetsleder vård- och omsorgspersonal får bättre kunskap om vilken kompetens de anställda har.

Det är också, som utredningen anger, nödvändigt att arbetsgivarna tar sitt fulla ansvar att organisera arbetet efter kompetens och utbildningsnivå.

Förbundet ställer sig också huvudsakligen bakom utredningens övriga förslag. Det finns dock några delar som förbundet vill kommentera särskilt:

Språkkunskaper

Utredningen har på förtjänstfullt sätt beskrivit vikten av språkkunskaper inom hälso- och sjukvården. Språkkunskaper är, som utredningen anger, en grundförutsättning för att undersköterskan ska kunna utföra sina arbetsuppgifter med kvalitet och säkerhet. Det är angeläget att språkkunskapernas betydelse beaktas både vid utbildning och vid validering.

Omvårdnadsexpert, s. 95

I betänkandet refereras till att många av dem som utredningen talat med påpekat att det oftast är undersköterskor som utför omvårdnaden och att de är experter på detta. Även om det inte utredningen som uttalar detta, vill Vårdförbundet bemöta detta.

Legitimerade sjuksköterskor är mot bakgrund av sin vetenskapliga utbildning inom omvårdnad den yrkesgrupp inom hälso- och sjukvården som är omvårdnadsexperter och som ska leda omvårdnadsarbetet. Även med de nya kraven på undersköterskeutbildningen kan undersköterskor inte anses vara omvårdnadsexperter.

Tillfällig yrkesutövning, s. 204

Vårdförbundet är tveksamt till utredningens bedömning om att tidsbegränsade bevis om rätt att använda yrkestiteln inte bör utfärdas. Detta gäller även om regeringen uttalat att det regelverk som finns idag om tidsbegränsade bevis kommer att avvecklas i framtiden. Så länge regelverk om tidsbegränsade bevis finns kvar, bör de även omfatta bevis om rätt att använda titeln undersköterska.

Delegering av läkemedel, s. 214 ff

Vårdförbundet avstyrker att Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel kompletteras med allmänna råd som innebär att undersköterskekompetens ger relevant kunskap för delegering av iordningsställande och administrering eller överlämnande av läkemedel. Mot bakgrund av hur vanligt det är med fel och misstag vid läkemedelshantering bör man fortsätta ställa hög krav vid delegering. Kontroll av praktiska och teoretiska kunskaper bör ske även vid delegering till en undersköterska.

Vårdförbundet vill lyfta ytterligare en aspekt på den föreslagna ändringen. Många sjuksköterskor upplever idag en mycket hård press från arbetsgivarna om att delegera läkemedelshantering. De förutsätts delegera trots att delegeringarna strider mot de grundläggande kraven på att delegering bara ska ske när det är förenligt med god och säker vård och att delegering inte får användas för att lösa brist på personal. Att föra in den skrivning som förordas av utredningen riskerar att sätta ytterligare press på sjuksköterskor om att de ska delegera. Att läkemedelshantering delegeras är och ska inte vara ett ”normalstatus”. Arbetsgivarna måste ta sitt ansvar att bemanna med den formellt kompetenta personal som behövs för att god vård ska kunna ges. Det är inte rätt väg att lägga problematiken med bristande bemanning i sjuksköterskornas knä.

VÅRDFÖRBUNDET

Sineva Ribeiro

Förbundsordförande